ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

ASUTUSESISESEKS KASUTAMISEKS
Teabevaldaja: Andmekaitse Inspektsioon
Märge tehtud: 16.10.2015
Juurdepääsupiirang kehtib kuni: otsuse jõustumiseni
Alus:AvTS § 35 lg 1 p 2

VAIDEOTSUS
ja
ETTEKIRJUTUS-HOIATUS
avaliku teabe asjas nr 2.1-3/15/1525

Otsuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni järelevalvedirektor Andres Ojaver
Otsuse tegemise aeg ja koht	16.10.2015 Tallinnas
Vaide esitamise aeg	21.08.2015
Teabevaldaja	Terviseamet, aadress: Paldiski mnt 81, 10617 Tallinn e-posti aadress: kesk@terviseamet.ee
Vaide esitaja	MTÜ Eesti Arstide Liit aadress: Pepleri 32, 51010 Tartu e-posti aadress: arstideliit@arstideliit.ee

RESOLUTSIOON:
Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lõigete 1 – 3, § 51 lõike 1 punktide 4 ja 7, haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 2 ning Vabariigi Valitsuse seaduse § 75[1] lõike 3 alusel

otsustan:

1. **rahuldada vaie ning teha Terviseametile ettekirjutus – Terviseametil üle vaadata juurdepääsupiirangu alused 26.06.2015 Eesti Arstide Liidu poolt esitatud pöördumises soovitud andmete osas, mis jäeti väljastamata;**
2. **määran ettekirjuse täitmise tähtajaks 26.10.2015;**
3. **teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.**

AvTS § 52 kohaselt peab teabevaldaja ettekirjutuse saamisest alates viie tööpäeva jooksul võtma kasutusele abinõud ettekirjutuse täitmiseks ja teatama sellest Andmekaitse Inspektsioonile

VAIDLUSTAMISVIIDE:
Vaide esitaja saab käesoleva otsuse vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse Tallinna Halduskohtusse. Vaideotsuse tühistamist saab nõuda üksnes koos teabevaldajalt teabe väljastamise nõudega, mis jäi vaideotsusega rahuldamata.

VAIDLUSTAMISVIIDE:
Vaide esitaja saab 30 päeva jooksul pöörduda Tallinna halduskohtusse üksnes vaideotsuse rahuldamata jäänud osas või juhul, kui Andmekaitse Inspektsioon rikkus menetlemisel vaide

esitaja õigusi muul viisil. Seejuures saab vaideotsuse tühistamist nõuda üksnes koos teabevaldajale esitatud nõudega, mis jäi vaideotsusega rahuldamata.

Teabevaldaja saab käesoleva haldusakti vaidlustada vaidega Andmekaitse Inspektsiooni peadirektorile või Vabariigi Valitsuse seaduse §-s 101 toodud korras.

Ettekirjutuse vaidlustamine ei peata selle täitmise kohustust ega täitmiseks vajalike abinõude rakendamist.

HOIATUS:
Kui teabevaldaja jätab Andmekaitse Inspektsiooni ettekirjutuse täitmata, võib Andmekaitse Inspektsioon pöörduda teabevaldaja kõrgemalseisva asutuse, isiku või kogu poole teenistusliku järelevalve korraldamiseks või ametniku suhtes distsiplinaarmenetluse algatamiseks. (AvTS § 10 lõiked 1 ja 4, § 53 lõige 1).

AVALDAMINE:
Vaideotsus tehakse teatavaks vaide esitajale, teabevaldajale ning AvTS § 28 lg 1 punkti 14 kohaselt avaldatakse Andmekaitse Inspektsiooni võrgulehel www.aki.ee.

FAKTILISED ASJAOLUD:
1. Vaide esitaja edastas Terviseametile 26.06.2015 teabenõudena pealkirjastatud pöördumise, milles sooviti järgnevat teavet: *„Palume esitada järgmised andmed 2004.–2015.a Eesti tervishoiutöötajate registrisse kantud arstide kohta, kes ei ole arstikutset ja eriala omandanud Tartu Ülikoolis: nimi, arstikood, eriala, registreerimise kuupäev, töökoht Eestis, arsti ja eriarsti kvalifikatsiooni omistanud asutuse nimetus ja väljaõppe kestus, eriarstina töötamise kestus registreerimisele eelneva 5 aasta jooksul, registreerimise alus – kutsekvalifikatsiooni tunnustamine esitatud dokumentide alusel, kohanemisaja läbimine või sobivustesti sooritamine.”*
2. Terviseamet vastas vaide esitajale 23.07.2015 ning märkis, et osa soovitud teabest (arstikood, arsti nimi ja perenimi, kutse, eriala, Terviseametile viimati teatatud töökoht Eestis) on kättesaadav Terviseameti koduleheküljelt http://mveeb.sm.ee/Tervishoiutootajad, kuid ülejäänud teabe osas soovitud teavet ei väljastatud – vastuses oli märgitud: *„Teie poolt küsitavad muud andmed (registris registreerimise kuupäev, arsti kvalifikatsiooni omistanud asutuse nimi ja väljaõppe kestus, registreerimisele eelnev tööstaaž, kohanemisaja läbimise või sobivustesti sooritamise andmed) on riikliku tervishoiutöötajate registri andmed Tervishoiutöötajate riikliku registri põhimääruse tähenduses, milliseid väljastataks üksnes selleks õigustatud isikule põhjendatud kirjaliku taotluse alusel. Terviseamet on Eesti Arstide Liidule varasemalt selgitanud, viimati 10.07.2014 nr 1.3-7/4720 ja 1.3-/7 1990-3, registri andmete väljastamise asjaolusid, seetõttu ei korda siinkohal varasemalt esitatud vastuseid.*” Terviseamet käsitles saadud pöördumist selgitustaotlusena.
3. MTÜ Eesti Arstide Liit edastas 21.08.2015 Andmekaitse Inspektsioonile puudustega vaide, mis puudutab Terviseameti tegevust teabenõude täitmisel. Vaie registreeriti 24.08.2015. Puudused said kõrvaldatud 07.09.2015.
4. Inspektsioon esitas 09.09.2015 Terviseametile järelepärimise seoses esitatud vaidega.
5. Terviseamet vastas järelepärimisele 16.09.2015.
6. Inspektsioon esitas 23.09.2015 täiendava järelepärimise seoses esitatud vaidega.
7. Terviseamet vastas järelepärimisele 01.10.2015.
8. Inspektsioon esitas 09.10.2015 vaide esitajale vaide täpsustuse.
9. Vaide esitaja vastas vaide täpsustusele 12.10.2015.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:
Vaide esitaja on 21.08.2015 esitatud vaides märkinud järgnevat:
„Tervishoiutöötajate registris on arstide kohta avalikud järgmised andmed: nimi, arstikood, eriala, töökoht Eestis, pädevuse hindamise läbimine. Eesti Arstide Liit palus esitada välisriikides kvalifikatsiooni omandanud arstide kohta täiendavalt järgmisi andmeid: registrisse kandmise kuupäev, eriarsti kvalifikatsiooni omistanud asutuse nimetus ja väljaõppe kestus, eriarstina töötamise kestus registreerimisele eelneva 5 aasta jooksul, registreerimise alus – kutsekvalifikatsiooni tunnustamine esitatud dokumentide alusel, kohanemisaja või sobivustesti läbimine [...].

[Terviseamet (TA)] on korduvalt keeldunud andmete esitamisest põhjendusega, et TA on

kehtestanud neile juurdepääsupiirangu avaliku teabe seaduse [§ 35 lg 1 punkti 12] alusel [...]. Seega leiab TA, et arstide hariduse ja töökogemuse ning kutsekvalifikatsiooni tunnustamise andmetele juurdepääsu võimaldamine kahjustaks oluliselt nende eraelu puutumatust.

Sotsiaalministeeriumi siseauditi osakonna audit nr 7-2014 [...] märgib „Avalikustamata on osa selliseid andmeid, mida registri erinevad kasutajad meie hinnangul oma igapäevaseks tööks vajavad ja mille kohta info saamiseks praegu TA registriosakonda tõenäoliselt erinevaid päringuid esitatakse. Näiteks: arvestades, et tervishoiutöötajad tohivad töötada üksnes registreerimistõendil märgitud erialal, oleks meie arvates põhjendatud, et kvalifikatsiooni ja eriti lisakvalifikatsiooni (nt eriarst) omandamise aeg oleks registrist avalikult kättesaadav info. Võrdluseks: audiitortegevuse portaali avalikus osas on kõikide vastava kutsetunnistuse omandanud sise- ja välisaudiitorite kohta avalikult kättesaadavad nii kvalifikatsiooni kui täiendõpet puudutavad andmed, s.o oluliselt rohkem infot, kui tervishoiutöötajate registri avalikus osas. Registrisse kantud info senisest laiem avalikustamine aitaks meie hinnangul suurendada registri igapäevastele kasutajatele vajalike andmete kättesaadavust. Register muutuks selle kasutajate jaoks iseseisvalt kasutatavaks ilma, et kasutajad peaksid TA-le päringuid esitama. Ühtlasi vähendaks see meie arvates ka TA registriosakonna töötajate töökoormust, kes praegu registrist andmete välja võtmisega teisi asutusi sisuliselt teenindavad.“

Lisame, et Tartu Ülikool annab teavet residentuuri (eriarstiõppe) lõpetanute kohta, seega Eestis eriarsti kvalifikatsiooni omandanud arstide andmetele juurdepääsupiirangu kehtestamist vajalikuks ei peeta.

Sotsiaalministeeriumi audit tuvastas, et TA senine tegevus, kus kolmandates riikides kvalifikatsiooni omandanud arstide, kes on Eestis tähtajalise elamisloa alusel, mittenõuetekohast haridust kompenseeritakse nende pikaajalise erialase töökogemusega, ei ole kooskõlas kehtiva õigusega. TA on tervishoiutöötajate registrisse kandnud arste, kelle kvalifikatsioon ei vasta tervishoiuteenuste korraldamise seaduse nõuetele.

Eesti Arstide Liidu tegevuse üks põhisuundi on arstiabi kvaliteedi edendamine. Leiame, et piisava väljaõppeta ja kontrollimata kvalifikatsiooniga arstide Eestis tööle lubamisel ei ole kvaliteetne ravi tagatud ja tegemist võib olla patsiente ohustava olukorraga. Seetõttu on teave Eestis töötavate arstide kvalifikatsiooni ja nende registrisse kandmise aluste kohta väga vajalik nii arstide liidule kui ka patsientidele, kellel meie hinnangul on õigus teada andmeid neid ravivate arstide kvalifikatsiooni omandamise kohta.

Avaliku teabe seaduse § 45 lõike 3 punktid 3 ja 4 sätestavad, et Andmekaitse Inspektsioon teostab teabevaldajate üle riiklikku ja haldusjärelevalvet nende poolt teabenõuete täitmisel ja teabe avalikustamisel, järelevalvet teostades selgitab Andmekaitse Inspektsioon, kas teabenõude täitmisest keeldumine on seadusekohane ning kas teabele on kehtestatud juurdepääsupiirang seaduses sätestatud korras.
Palume teostada järelevalvemenetlus ja selgitada välja, kas Terviseameti keeldumine teabenõude täitmisest ja kehtestatud juurdepääsupiirang arstide hariduse, töökogemuse ning kutsekvalifikatsiooni tunnustamise andmetele on seadusekohane.”

Vaidele oli lisatud Terviseameti 10.07.2014 vastuskiri nr 1.3-7/4720, milles märgiti järgnevat: „Vastuseks Teie pöördumisele Terviseamet teatab, et Eesti Arstide Liidu poolt küsitud andmetele on kehtestatud juurdepääsupiirang avaliku teabe seaduse § 35 lg 1 p 12 järgi. Terviseamet ei saa väljastada 25.06.2014 pöördumises küsitud andmeid.” Toona sooviti samu andmeid, mis käesolevas vaides on toodud.

Vaide esitaja on 07.09.2015 vaides esinevate puuduste kõrvaldamise kirjas märkinud järgnevat:
„EAL on 21.08.2015 pöördumises ning ka varasemalt (eelmine pöördumine esitatud 29.05.2015) edastanud AKI-le andmeid ja dokumente TA tegevuse kohta välisriikides kvalifikatsiooni omandanud arstide kohta andmete esitamisest keeldumisel. EAL on muuhulgas korduvalt rõhutanud, et teave Eestis töötavate arstide kvalifikatsiooni kohta on kvaliteetse ravi tagamiseks väga vajalik nii EAL-le kui ka patsientidele, kellel on õigus teada andmeid neid ravivate arstide kvalifikatsiooni omandamise kohta.

EAL on 21.08.2015 pöördumises selgitanud, et sotsiaalministeeriumi auditist nähtuvalt ei ole TA tegevus kooskõlas kehtiva õigusega ning TA on kandnud tervishoiutöötajate registrisse

arste, kelle kvalifikatsioon ei vasta tervishoiuteenuste korraldamise seaduse nõuetele.

Selgitame, et AKI-le esitatud dokumentide ja andmete alusel peab EAL väga tõenäoliseks, et TA annab õigusvastaselt eriarstina töötamise õigused kolmandatest riikidest tulevatele arstidele, kes ei ole läbinud vajaliku kestusega eriarstiõpet. Kuivõrd TA on korduvalt keeldunud EAL-le vajalikke andmeid andmast, puudub EAL-l võimalus kontrollida, kas ning milliste konkreetsete arstide puhul on TA on täitnud või rikkunud kolmandatest riikidest Eestisse tulnud arstide eriarstina registreerimisel kehtivaid õigusakte.

Eestis saab eriarstina registreerimiseks vajalikku kvalifikatsiooni omandada ainult Tartu Ülikoolis vastava eriala residentuuri läbides. Suur osa EAL liikmeid on eriarstiks saamiseks pidanud õppima 3–5 aastat residentuuris, osa EAL liikmeid omandab eriarsti kvalifikatsiooni käesoleval ajal. Leiame, et Terviseamet kohtleb arste Eestis eriarstina registreerimisel ebavõrdselt, sõltuvalt sellest, kas kvalifikatsioon on omandatud Eestis või välisriigis – Eestis õppinud arstidele esitatakse eriarstina registreerimiseks kõrgemaid nõudmisi.

Leiame, et TA rikub EAL liikmete põhiõigusi, sh õigust võrdsele kohtlemisele ning õigust vabale elukutse, tegevusala või töökoha valikule.

Põhikirja järgi on EAL isikute vabatahtlik mittetulunduslik ühendus ja ametiühing, mille üheks eesmärgiks on arstide töö- ja kutsealaste, majanduslike ja sotsiaalsete õiguste ja huvide esindamine ning kaitsmine (punkt 3.2) ja üks tegevuse põhisuundi on arstide õiguste ja huvide esindamine riigivõimu- ja valitsemisorganites (punkt 4.3). AÜS § 17 punkt 7 alusel on EAL pädevuses oma liikmete esindamine ja kaitsmine suhetes riigi- ja kohalike omavalitsuste asutustega.

Seetõttu oleme seisukohal, et EAL-il on õigus ja kohustus esindada oma liikmeid juhul, kui riigiasutus (TA) rikub nende põhiõigusi.

Oma liikmete õiguste ja huvide kaitsmiseks, samuti patsientide huvide kaitsmiseks, on EAL-l hädavajalik saada TA-lt asjakohaseid andmeid Eesti tervishoiutöötajate registrisse kantud arstide kohta, kes ei ole arstikutset ja eriala omandanud Tartu Ülikoolis. TA keeldumise tõttu EAL-le andmete esitamisest, sh viimati 23.07.2015 esitatud vastuses pöördumisele nr 1.3-7/4149, on EAL tegevus oma pädevuse teostamisel oluliselt takistatud."

Inspektsiooni 09.10.2015 esitatud vaide täpsustusele vastas vaide esitaja järgnevalt:
„Eesti Arstide Liit (EAL) on vastavalt ametiühingute seaduses sätestatud pädevusele esitanud 26.06.2015 pöördumise Terviseametile ning käsitlenud seda teabenõudena avaliku teabe seaduse tähenduses."

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:
Terviseamet andis 16.09.2015 järgnevad selgitused:
„Enne kirjas esitatud konkreetsete küsimustele vastamise juurde minemist tahaks pöörata tähelepanu asjaolule, et isikuandmete kaitse seaduse kohaselt on isikuandmete töötlemine iga isikuandmetega tehtav toiming, sealhulgas isikuandmete kogumine, salvestamine, korrastamine, säilitamine, muutmine ja avalikustamine, juurdepääsu võimaldamine isikuandmetele, päringute teostamine ja väljavõtete tegemine, isikuandmete kasutamine, edastamine, ristkasutamine, ühendamine, sulgemine, kustutamine või hävitamine, või mitu eelnimetatud toimingut, sõltumata toimingute teostamise viisist ja kasutatavatest vahenditest. Isikuandmete töötlemine on lubatud üksnes andmesubjekti nõusolekul, kui seadus ei sätesta teisiti.

Haldusorgan võib isikuandmeid töödelda üksnes avaliku ülesande täitmise käigus seaduse, välislepingu või Euroopa Liidu Nõukogu või Euroopa Komisjoni otsekohalduva õigusaktiga ettenähtud kohustuse täitmiseks.

Asjaolu, et Terviseamet töötleb arstide isikuandmeid mahus mis on ette nähtud seadusega

avalike ülesannete täitmiseks, ei tee isikuandmeid avalikuks mittetulundusühingule EAL. EAL on mittetulundusühing, mille liikmeks võib olla iga füüsiline või juriidiline isik, kes vastab põhikirja nõuetele ehk liikmeks võivad astuda kõik Eesti Vabariigis arsti kutset omavad isikud.

EAL on isikute vabatahtlik mittetulunduslik ühendus, mille eesmärgiks on arstide ühendamine rahva tervise kaitseks, tervishoiupoliitika kujundamiseks ja meditsiinikultuuri edendamiseks. EAL tegutseb ka ametiühinguna, mille eesmärgiks on arstide töö- ja kutsealaste, majanduslike ja sotsiaalsete õiguste ja huvide esindamine ning kaitsmine. Liidul on ametiühingute seadusest tulenev ametiühingu pädevus ja õigused. Seega esindab EAL oma liikmeskonda ega oma puutumust nende arstidega kes ei kuulu ametiühingusse.

Samuti on neil võimalus otse või arstide tööandjate kaudu pöörduda vastavate päringutega andmesubjektide poole oma uudishimu rahuldamiseks.

EAL ei täida talle seadusega pandud ülesandeid isikuandmete töötlemisel ega oma ilma andmesubjekti loata õigusi neid andmeid töödelda. EAS nõue, et Terviseamet avaldaks kolmandate isikute eraelulisi andmeid on olnud seadusevastane.

Nimetatud asjaolud on põhilised, miks Terviseamet on avaldanud ainult isiku kohta seaduse alusel avaldamiseks mõeldud teavet.

Järgmisena vastame esitatud küsimustele:
1. Kas Terviseameti arvates oli Eesti Arstide Liidu poolt 26.06.2015 Terviseametile edastatud pöördumise puhul tegemist teabenõudega? Põhjendage vastust.
Tegemist ei olnud teabenõudega. Põhjendame pikemalt:
Vastavalt tervishoiuteenuste korraldamise seaduse (TTKS) § 27[1] lg 1 asutab Vabariigi Valitsus tervishoiutöötajate registreerimiseks määrusega tervishoiutöötajate riikliku registri. Tervishoiutöötajate riikliku registri hetkel kehtiv põhimäärus on kinnitatud Vabariigi Valituse poolt 09.10.2008 määrusega nr 148. Registri põhimääruse §-s 8 on sätestatud andmed, mis tuleb iga registreeritud tervishoiutöötaja kohta registreerimisel kanda registri digitaalsesse andmebaasi, Registri põhimääruse §-s 9 on sätestatud, mis on §-s 8 nimetatud andmete alusdokumentideks. Registri põhimääruse §-st 16 nähtub, et Terviseamet on kohustatud tagama registri digitaalse andmebaasi kantud andmete ja alusdokumentide säilitamise. EAL [26.06.2015] taotluses on nimetatud aga andmed, mis ei kuulu tervishoiutöötajate riikliku registri koosseisu. Seda sõltumata sellest, kas tegemist on TTKS tähenduses kolmandas riigis või Tartu Ülikoolis kutsekvalifikatsiooni omandamisele. Need andmed on 'tervishoiutöötaja väljaõppe kestus arsti ja eriarsti õppes', samuti 'eriarstina töötamise kestus registreerimisele eelneva 5 aasta jooksul'. Asjaolu, et Vabariigi Valitsuse 09.10.2008 määruse nr 148 § 9 tähenduses 'registri alusdokumentidel' võib olla ka muid andmeid, sealhulgas EAL taotletud andmeid, ei oma antud juhul teabenõude või avaliku teabe seaduse mõistes tähendust. Selliseid andme kättesaadavaks tegemine eeldab alusdokumentide analüüsimist ja andmete sünteesimist, sealhulgas seoste loomist EAL taotletud avalikult kättesaadavate andmetega. Vastavalt avaliku teabe seaduse (AvTS) § 2 lg 2 p-le 3 ei kuulu sellised andmed avaliku teabe seaduse reguleerimisalasse ja seega ei saa selliseid andmeid pärida ka teabenõude abil.

'Registreerimise alus – kutsekvalifikatsiooni tunnustamine esitatud dokumentide alusel, kohanemisaja läbimine või sobivustesti sooritamine' on teave, mida ei kanta tervishoiutöötajate riiklikusse registrisse, see on teave, mis üksnes osaliselt sisaldub seoses registreerimistoimingutega antud käskkirjades, mida ei ole samuti ilma täiendava analüüsita võimalik esitada. Nähtuvalt kehtivast seadusest (TTKS §§ 28-30) on eranditult kõik registreerimise ehk kutsekvalifikatsiooni tunnustamise menetlused dokumendipõhised.

2. Kas Terviseamet oli soovitud teabe osas teabevaldaja?
Kõikide andmete, välja arvatud eelmises punktis selgitatud andmete ulatuses, mis ei kuulu vastavalt avaliku teabe seaduse § 2 lg 2 p-le 3 avaliku teabe seaduse reguleerimisalasse, on Terviseamet teabevaldaja avaliku teabe seaduse tähenduses ja selgitustaotluse adressaat märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seaduse (MSVS) tähenduses.

3. Kas Terviseameti hinnangul on soovitud teabe puhul juurdepääsupiirangulise teabega? Kui vastus on jaatav, palume iga soovitud andmekategooria juures märkida juurdepääsupiirangu alus ning põhjendada juurdepääsupiirangu aluse seadmist.
Kõik tervishoiutöötajate andmed (st iga arsti nimi, arstikood, eriala, töökoht Eestis) on

avalikud andmed. Tervishoiuteenuse osutamisele kehtivad isikulise majandustegevuse nõuded. Eelnimetatud andmed kuuluvad avalikustamisele majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse § 10lg 4 ja § 11 lg 1 p 2 alusel ja korras.

EAL taotletud muude andmete osas selgitab Terviseamet järgmist:
'tervishoiutöötaja väljaõppe kestus arsti ja eriarsti õppes', samuti 'eriarstina töötamise kestus registreerimisele eelneva 5 aasta jooksul' 'registreerimise alus – kutsekvalifikatsiooni tunnustamine esitatud dokumentide alusel, kohanemisaja läbimine või sobivustesti sooritamine' osas vt vastus esimesele küsimusele.

Arsti ja eriarsti kvalifikatsiooni omistanud asutuse nimetus' puhul on teabele isikut tuvastada võimaldaval viisil juurdepääs piiratud AvTS § 35 lg 1 p 12 alusel. Õppeasutuse valik on iga isiku vaba tahte avaldus. Kutsekvalifikatsioonide tunnustamine on reguleeritud tegevus ja protseduur ei lähtu konkreetsest õppeasutusest, kutsekvalifikatsiooni omistanud õppeasutust puudutava teabe avalikuks tulek võib mõjutada subjektiivselt isiku ligipääsu tööturule ja võimalust pakkuda oma kutsekvalifikatsioonile vastavaid teenuseid võrdväärselt sama kutsekvalifikatsiooni omavate teiste isikutega.

Isikuandmete kaitse seaduse § 10 järgi on isikuandmete töötlemine lubatud üksnes andmesubjekti nõusolekul, kui seadus ei sätesta teisiti või § 11 lg 1 järgi kui andmesubjekt on oma isikuandmed avalikustanud ise, andnud käesoleva § 12 kohase nõusoleku nende avalikustamiseks või kui isikuandmed avalikustatakse seaduse, sealhulgas käesoleva paragrahvi lõike 2 alusel, siis ei kohaldata isikuandmete töötlemisele käesoleva seaduse teisi paragrahve.

4. Kas Terviseameti hinnangul esineb soovitud teabe osas teabenõude täitmisest keeldumise alus(ed) tulenevalt AvTS §-st 23? Põhjendage vastust.
Terviseameti hinnangul on keeldumise alusena käsitletav AvTS § 23 lg 1 p 1 - taotletava teabe suhtes kehtivad juurdepääsupiirangud ja teabenõudjal ei ole taotletavale teabele juurdepääsuõigust.

5. Kas Terviseametil on võimalik soovitud teave väljastada või juhatada juba avalikustatud teabe juurde? Kui vastus on eitav, siis mis takistab teabe väljastamist?
Avalikule teabele on juurdepääs Terviseameti veebilehe vahendusel, sellest teavitas Terviseamet kirjas 23.07.2015 nr 1.3-7/4149 EAL-i. Teabenõue loetakse täidetuks vastavalt AvTS § 20 p-le 3, kui teabenõudjale on selgitatud võimalust tutvuda avalikustatud teabega. Täiendavalt viitab Terviseamet õiguskantsleri 18.06.2015 seisukohale, milline oli antud seoses EAL 17.02.2015 pöördumisega õiguskantsleri poole liidu liikmete ja muus välisriigis omandatud kutsekvalifikatsiooni omandanud isikute ebavõrdse kohtlemise küsimuses. Õiguskantsler tutvunud asjaoludega leidis, et Terviseamet ei riku EAL liikmete põhiõigust võrdsele kohtlemisele [...].

6. Mis põhjusel vastati 26.06.2015 teabenõudena pealkirjastatud pöördumisele alles 23.07.2015?
Avaliku teabe seaduse § 2 lg 2 p 3 järgi avaliku teabe seadust ei kohaldata märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise seaduses sätestatud korras märgukirjadele ja selgitustaotlustele vastamisele, kui vastamine eeldab jäädvustatud teabe analüüsimist, sünteesimist või täiendava teabe kogumist ja dokumenteerimist. Seetõttu lähtus [Terviseamet] EAL 26.06.2015 pöördumisele vastamise tähtaja määramisel MSVS §-st 6. Terviseamet möönab, et oleks pidanud teavitama EAL-i asjaolust, et pöördumist käsitletakse selgitustaotlusena ja seetõttu vastatakse hiljemalt 30 kalendripäeva jooksul.

7. Ühtlasi palume edastada omapoolsed seisukohad, selgitused ning põhjendused, mida peate antud asjas vajalikuks lisada.
EAL ei pöördu Terviseameti poole sarnase teabenõudega mitte esmakordselt. Näiteks 27.03.2015 pöördus EAL nõudega väljastada Terviseameti käskkirjad, millistega otsustati isiku registreerimist. Terviseamet pöördus selles küsimuses Andmekaitse Inspektsiooni poole 06.04.2015. Lisame Andmekaitse Inspektsioon vastuse (13.04.2015 nr 2.1.-5/5/635) [...].

Eeltoodu alusel ja kokkuvõttes on Terviseamet eksinud EAL teavitama jätmisest asjaolust, et saadetud kiri ei ole käsitletav teabenõude. Samas on Terviseamet järginud AvTS § 9 lg 2 p 3 kohustust avalikustada avalikustamisele kuuluv teave seaduses sätestatud korras ning keeldunud teabenõude täitmisest AvTS § 23 lg 1p 1 alusel, põhjusel, et taotletava teabe suhtes

kehtivad juurdepääsupiirangud ja teabenõudjal ei ole taotletavale teabele juurdepääsuõigust."

Teabevaldaja andis 01.10.2015 järgnevad täiendavad selgitused:
„1.Kas Terviseamet oli kogu soovitud teabe osas teabevaldaja?
Terviseamet oli kogu soovitud teabe osas teabevaldaja avaliku teabe seaduse (AvTS) tähenduses ja selgitustaotluse adressaat märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seadus (MSVS) tähenduses, kuid peab vajalikuks märkida järgmist.

‚Teabevaldaja' ja ‚avalik teave' on õigusmõistena sätestatud üksnes avaliku teabe seaduses (AvTS). Samuti on AvTS §-st 1 nähtuvalt AvTS eesmärk tagada üksnes üldiseks kasutamiseks mõeldud teabele avalikkuse ja igaühe juurdepääsu võimalus. Seega ei ole ka AvTS käsitluses haldusorgani käsutuses olev kogu teave samaaegselt ja samas mahus vältimatult ka avalik teave. Selline tõlgendus on kooskõlas ka Eesti Vabariigi Põhiseaduse 2012.a kommenteeritud väljaande § 44 selgitustega.

Teave, mis on olemas haldusorgani käsutuses oleval teabekandjal ja mida haldusorgan ise ei kasuta avaliku võimu ülesannete täitmisel, ei ole samuti käsitletav üldiseks kasutamiseks mõeldud avaliku teabena. Isikule, kes taotleb avaliku võimu ülesannete täitmist haldusorganilt, ei ole pandud ühegi seadusega kohustust haldusorganile teabe esitamisel sellest haldusorgani ülesannete täitmiseks mittevajaliku teabe kõrvaldamiseks. Samuti ei ole haldusorganil õigust ega kohustust vastavaid teabekandjaid avaliku võimu ülesande teostamisel töödelda viisil, et selles oleks olemas ainult ja üksnes selline teave, mis on vajalik konkreetse avaliku võimu ülesande täitmiseks.

Teabele, mis ei ole käsitletav avaliku teabena AvTS tähenduses ei saa kohaldada ka juurdepääsupiiranguid avalikule teabele mõeldud juurdepääsupiirangute tingimuste ja nõuete, näiteks AvTS § 35 alusel.

Märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seaduse (MSVS) regulatsioon ei lähtu AvTS regulatsioonist ning selles ei kasutada õigusmõistet ‚teabevaldajat'. MSVS § 1 lg 3 sätestab aga ühemõtteliselt selge eeskirja, mille kohaselt avalikule teabele juurdepääsu võimaldamise taotlemisel MSVS alusel tuleb kohaldada AvTS. Sättest nähtub, et primaarne on teha kindlaks, mis teabega on tegemist, millele juurdepääsuõigust taotletakse. Asjaolu, et ka teabenõude sisust lähtuvalt võib ka avalik teave vajada analüüsimist või sünteesimist teabenõudele selle esitaja soovitud viisil vastamisel ei tähenda aga samuti seda, et igasugune analüüsimist ja sünteesimist eeldav teave oleks seetõttu samuti käsitletav avaliku teabena AvTS tähenduses. Selline tõlgendus oleks õiguslikult ebakorrektne. AvTS § 2 lg 2 p 3 välistab AvTS regulatsiooni, sealhulgas ka õigusmõistete kasutamise sellise teabe osas, millisele laieneb MSVS regulatsioon.

2. Kas Terviseameti hinnangul on väljastamata teabe puhul tegemist juurdepääsupiirangulise teabega?
Terviseameti hinnangul on EAL väljastamata teabe puhul (va, milline ei ole ameti poolt avalikult kätte saadavaks tehtud ameti veebilehe kaudu) tegemist juurdepääsupiirangulise teabega.

Isikuandmete kaitse seadus (IKS), mille järgimine on samuti igaühele, sealhulgas haldusorganile, kohustuslik, paraku ei sätesta võimalust IKS alusel juurdepääsupiirangute kehtestamist teisiti, kui vaid üldpõhimõtetena. Sellega kaasneb olukord, kus üksikute teabeosade taotlemisel, mis eraldivõetuna on avalik teave, kokkupanekul tekib uus eraeluline infokogum. Terviseameti arvates vajab selline infokogum kaitset.

Amet on lähtunud IKS § 6 p 2, p 3 sätestatud isikuandmete töötlemise eesmärgipärasuse ja minimaalsuse põhimõttest ning sellest, et andmeid ei tuleks edastada nö igaks juhuks. Ameti hinnangul selline lähenemine välistab ülemäärase andmete töötlemise ja sellest tulenevalt amet ei kehtestanud igale küsitud andmekategooriale juurdepääsu piirangu, vaid kehtestas juurdepääsu piirangu andmete kogumile.

Võttes aluseks asjaolu, et seaduseandja on ette näinud kolm menetluslikku erivarianti isikute kutsekvalifikatsioonide hindamiseks TTKS §§-de 28-30 alusel, võttes arvesse iga tervishoiuteenuse osutamise üksiktoimingu eraõiguslikku iseloomu ja selles eraõiguslikus suhtes vajalikku vastastikust usaldust patsiendi ja tervishoiutöötaja vahel, asjaolusid, et suur

hulk Eestis praegu tegutsevatest tervishoiutöötajatest on oma kutsekvalifikatsiooni omandanud varem kehtinud reeglite kohaselt (enamus eriarstidest ei ole läbinud praegu nõutavat residentuuri), aga samuti pidades realistlikuks, et seoses kvalifikatsiooni omandamise eripäradega võib isik sattuda tööturul ebavõrdsesse olukorda ning kvalifikatsiooni omandamise üksikasjade teatavakssaamisel võib samuti kaasneda oluline riive tema eraelule, on Terviseamet AvTS § 35 lg 1 p 12 alusel seadnud kõikidele kutsekvalifikatsiooni omandamise ja registreerimise andmetele, mis ei kuulu avalikustamisele majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse alusel, mistahes kogumis, mis võimaldab need seostada konkreetse isikuga, juurdepääsupiirangu. Sellisteks andmeteks on ka Teie kirjas loetletud teave: 'tervishoiutöötaja väljaõppe kestus arsti ja eriarsti õppes', samuti 'eriarstina töötamise kestus registreerimisele eelneva 5 aasta jooksul' 'registreerimise alus – kutsekvalifikatsiooni tunnustamine esitatud dokumentide alusel, kohanemisaja läbimine või sobivustesti sooritamine' avalikuks tegemine.

3. Kui vastus eelmisele küsimusele on eitav, siis kas Terviseametil on võimalik soovitud teave väljastada, sh kas miski võib takistada teabe väljastamist?
Jah, tegemist on piiratud juurdepääsuga teabega. Väljastamist takistavatest asjaolud on kirjeldatud varasemas vastuses ja eelnevates punktides.

4. Kas Terviseametile teadaolevalt sooviti andmeid nende arstide kohta, kes on mh Eesti Arstide Liidu liikmed?
Eesti Arstide Liidu taotlusest ei nähtu, et andmeid soovitakse üksnes nende isikute kohta, kes on samaaegselt (muuhulgas) EAL liikmeks.

5.Ühtlasi palume edastada omapoolsed seisukohad, selgitused ning põhjendused, mida peate antud asjas vajalikuks lisada.
Oleme nii meie eelmises kui ka käesoleva vastuse eelnevates osades selgitanud Terviseameti käsitlust isikuandmete töötlemisel. Terviseamet on üldkäsitlusena lähtunud isikuandmete töötlemisel ja isikuandmete kaitse korraldamisel IKS § 6 p-dest 2 ja 3 sätestatud isikuandmete töötlemise eesmärgipärasuse ja minimaalsuse põhimõttetest. Andmeid ei tuleks töödelda, sealhulgas edastada, teha kättesaadavaks nö igaks juhuks. Ameti hinnangul tuleb välistada ülemäärase isikuandmete töötlemise. Andmete töötlemine isikustatud kujul peaks olema erandlik ja üksnes siis teostatav, kui sama eesmärki ei ole võimalik saavutada mitteisikustatud andemete töötlemisega. EAL kirjast ei nähtu mitte ühtegi selgitust ega põhjendust, miks EAL taotletud eesmärki, mida plaanitakse saavutada isikustatud andmete töötlemisega."

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

1. Avalik teave ning Terviseamet kui teabevaldaja

1.1. Avalik teave on mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites (avaliku teabe seaduse (AvTS) § 3 lõige 1). Teabevaldajaks on riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutus (AvTS § 5 lg 1 punkt 1) ning nad on seda kogu enda loodud teabe osas. Avalikku teavet saab teisisõnu nimetada ka avaliku sektori teabeks ning ta ei kätke mitte üksnes dokumente/teavet, mis on loodud asutuses või tekib asutuste vahelises suhtluses. Eraisiku kiri asutusele ja asutuse kiri eraisikule on samuti asutuses talletatud avalik teave, kuigi eraelu kaitseks võib sellele kehtida juurdepääsupiirang.[1]

1.2. Vaide kohaselt soovis vaide esitaja saada erinevaid andmeid 2004.-2015. a Eesti tervishoiutöötajate registrisse kantud arstide kohta, kes ei ole arstikutset ja eriala omandanud Tartu Ülikoolis. Soovitud andmeteks olid: nimi, arstikood, eriala, registreerimise kuupäev, töökoht Eestis, arsti ja eriarsti kvalifikatsiooni omistanud asutuse nimetus ja väljaõppe kestus, eriarstina töötamise kestus registreerimisele eelneva 5 aasta jooksul ning registreerimise alus (kutsekvalifikatsiooni tunnustamine esitatud dokumentide alusel, kohanemisaja läbimine või sobivustesti sooritamine).

1.3. Terviseamet on tervishoiutöötajate riikliku registri vastutav töötleja. Nimetatud registris on teavet tervishoiutöötajate kohta, mida soovis ka vaide esitaja. Samuti viib Terviseamet läbi

1 Andmekaitse Inspektsioon koostatud avaliku teabe seaduse üldjuhend, § 4 – kättesaadav: http://www.aki.ee/et/juhised.

tervishoiutöötajate kutsesobivuse hindamist kui haldusmenetlust. Ka nimetatud teabe osas on Terviseamet teabevaldaja.

1.4. Arvestades eeltoodut on Terviseamet soovitud teabe osas teabevaldaja ning soovitud teabe puhul on tegemist avaliku teabega. Iseasi on see, kas soovitud teabe väljastamisel tuleb lähtuda AvTS-ist või märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seadusest (MSVS).

2. Eesti Arstide Liidu pöördumine ning Terviseameti poolt antud vastus

2.1. Teabenõue täidetakse viivituseta, kuid mitte hiljem kui viie tööpäeva jooksul (AvTS § 18 lõige 1). Kui teabevaldajal on vaja teabenõuet täpsustada või kui teabe väljaselgitamine on aeganõudev, võib ta teabenõude täitmise tähtaega pikendada kuni 15 tööpäevani. Tähtaja pikendamisest koos põhjendustega teatab teabevaldaja teabenõudjale viie tööpäeva jooksul (AvTS § 19).

2.2. Vaide esitaja esitas 26.06.2015 teabenõudena pealkirjastatud pöördumise Terviseametile. Terviseamet vastas teabenõudele alles 23.07.2015, milles muuhulgas märkis, et käsitles saadud pöördumist selgitustaotlusena. Vahepeal ei oldud vaide esitajat teavitatud soovitud teabe väljastamise tähtajast ning vastamise tähtaja pikendamisest ega sellest, et Terviseamet käsitles saadud pöördumist selgitustaotlusena.

2.3. Vaide esitaja on vaide täpsustuses selgitanud, et ta esitas vastavalt ametiühingute seaduses sätestatud pädevusele 26.06.2015 oma pöördumise Terviseametile ning käsitles seda teabenõudena AvTS-i tähenduses.

2.4. Järelevalvemenetluses on Terviseamet selgitanud, et vaide esitaja poolt soovitud teabe väljastamiseks on vajalik tervishoiutöötajate riikliku registrisse kantud andmete aluseks olevaid alusdokumente analüüsida, sünteesida ning luua seoseid juba avalikult kättesaadava teabega „*Vastavalt avaliku teabe seaduse (AvTS) § 2 lg 2 p-le 3 ei kuulu sellised andmed avaliku teabe seaduse reguleerimisalasse ja seega ei saa selliseid andmeid pärida ka teabenõude abil.*"

2.5. Teabenõudega on võimalik küsida koopiad ning väljavõtteid olemasolevatest dokumentidest. Kui teabenõudele vastamine eeldab uue teabe loomist, siis käsitletakse seda pöördumist selgitustaotlusena MSVS mõistes. AvTS-i ei kohaldata MSVS-s sätestatud korras selgitustaotlustele vastamisele, kui vastamine eeldab jäädvustatud teabe analüüsimist, sünteesimist või täiendava teabe kogumist ja dokumenteerimist (AvTS § 3 lg 2 punkt 3).

2.6. Arvestades eeltoodut on vaide esitaja poolt Terviseametile teabenõudena pealkirjastatud pöördumise puhul tegemist selgitustaotlusega, mille vastamise ning täitmise üle ei teosta Andmekaitse Inspektsioon järelevalvet. Samas on inspektsiooni pädevuses kontrollida kehtestatud juurdepääsupiirangute seadmise aluseid (vt vaide punkti 3).

2.7. Selgitame täiendavalt, et AvTS-i alusel antud õigus teabe küsimuseks on igaühe õigus teabe saamiseks. Kui mõnest eriseadusest tuleneb erikord teabe küsimiseks, siis tuleb lähtuda nimetatud erikorrast. Vaide esitajal kui ametiühingul on ametiühingute seadusest tulenevad ametiühingu pädevus ja õigused. Kui teabe küsimine toimub ametiühingute seaduse kui erikorra alusel, siis sellisele tegevusele AvTS ei kohaldu (AvTS § 2 lg 2 punkt 4) ning inspektsioonil järelevalvepädevus sel juhul puudub. Sel juhul ei ole ka vaidlusorganiks Andmekaitse Inspektsioon.

3. Kehtestatud juurdepääsupiirangud

3.1. Vaide esitaja taotles vaiet esitades, et inspektsioon selgitaks välja, kas *„Terviseameti keeldumine teabenõude täitmisest ja kehtestatud juurdepääsupiirang arstide hariduse, töökogemuse ning kutsekvalifikatsiooni tunnustamise andmetele on seadusekohane."*

3.2. Järelevalvet teostades selgitab Andmekaitse Inspektsioon, kas teabenõude täitmisest keeldumine on seadusekohane; ning kas teabele on kehtestatud juurdepääsupiirang seaduses sätestatud korras (AvTS § 45 lg 3 punktid 3 ja 4). Käesolevas punktis kontrollitakse, kas soovitud teabe osas kehtestatud juurdepääsupiirangud soovitud andmetele on kohased.

3.3. Vaide esitaja oli oma teabenõudena pealkirjastatud pöördumises soovinud erinevat teavet 2004.-2015. a Eesti tervishoiutöötajate registrisse kantud arstide kohta, kes ei ole arstikutset ja eriala omandanud Tartu Ülikoolis, kuid Terviseameti poolt jäeti väljastamata järgnev teave: registreerimise kuupäev; arsti ja eriarsti kvalifikatsiooni omistanud asutuse nimetus ja väljaõppe kestus; eriarstina töötamise kestus registreerimisele eelneva 5 aasta jooksul; ning registreerimise alus (kutsekvalifikatsiooni tunnustamine esitatud dokumentide alusel, kohanemisaja läbimine või sobivustesti sooritamine).

3.4. Terviseamet vastas 23.07.2015 vaide esitajale, et ta ei väljasta kõiki andmeid. Väljastamata andmete osas märgiti, et nende puhul on tegemist riikliku tervishoiutöötajate registri andmetega tervishoiutöötajate riikliku registri põhimääruse tähenduses, milliseid väljastataks üksnes selleks õigustatud isikule põhjendatud kirjaliku taotluse alusel. Samuti viidati varasemalt vaide esitajale esitatud kirjadele, millest ühes (Terviseameti 10.07.2015 vastus vaide esitajale nr 1.3-7/4720) märgiti, et väljastamata andmete puhul on kehtestatud juurdepääsupiirang AvTS § 35 lg 1 punkti 12 alusel. Samas ei olnud nii 23.07.2015 kui ka 10.07.2015 kirjas toodud selgitusi vaide esitajale, kuidas nimetatud andmete väljastamine kahjustaks oluliselt isikute eraelu puutumatust.

3.5. Andmekategooria „registreerimise kuupäev".

3.5.1. Sotsiaalministeeriumi siseauditi osakonna auditis nr 7-2014 on leitud, et tervishoiutöötajate riikliku registris on andmeid, mis võiksid olla avalikud. *„Näiteks: arvestades, et tervishoiutöötajad tohivad töötada üksnes registreerimistõendil märgitud erialal, oleks meie arvates põhjendatud, et kvalifikatsiooni ja eriti lisakvalifikatsiooni (nt eriarst) omandamise aeg oleks registrist avalikult kättesaadav info."*

3.5.2. Inspektsioon soovis, et Terviseamet põhjendaks iga andmekategooria puhul, kuidas nimetatud teabe väljastamine võib kahjustada oluliselt isiku eraelu puutumatust AvTS § 35 lg 1 punkti 12 mõistes. Terviseamet on 01.10.2015 esitatud täiendavas vastuses märkinud, et vaide esitajale väljastamata teabe puhul (v.a. see teave, mis on Terviseameti poolt avalikult kättesaadavaks tehtud ameti veebilehe kaudu) on tegemist juurdepääsupiirangulise teabega. Samas ei toodud eraldi põhjendusi, miks sellise teabe avalikuks tulek riivab oluliselt isiku eraelu puutumatust.

3.5.3. Kuna väljastamata jäeti ka „registreerimise kuupäev", siis inspektsioon saab aru, et ka see teave on juurdepääsupiiranguline teave. Samas jääb inspektsioonile arusaamatuks, kuidas kahjustab sellise teabe avalikuks tulek oluliselt isiku eraelu puutumatust. Seda enam, kui arvestada asjaoluga, et tervishoiutöötajate riikliku registri põhimääruse § 6 kohaselt on registri andmetel õiguslik tähendus tervishoiuteenuste korraldamise seaduse (TTKS) §-s 27 sätestatud ulatuses – nimetatud paragrahvi esimese lõike kohaselt annab registreerimine tervishoiutöötajale õiguse osutada tervishoiuteenuseid kvalifikatsiooni tõendavas dokumendis ja registreerimisel väljastatavas registreerimistõendis märgitud kutse või eriala piirides. Sisuliselt tekib tervishoiutöötajal õigus osutada tervishoiuteenust peale registrisse kandmist ning tegemist ei ole eraeluga seotud andmetega.

3.6. Andmekategooria „arsti ja eriarsti kvalifikatsiooni omistanud asutuse nimetus"

3.6.1. Vaide esitaja on vaides märkinud, et *„Tartu Ülikool annab teavet residentuuri (eriarstiõppe) lõpetanute kohta, seega Eestis eriarsti kvalifikatsiooni omandanud arstide andmetele juurdepääsupiirangu kehtestamist vajalikuks ei peeta."*

3.6.2. Terviseamet on nimetatud andmekategooria puhul märkinud järgnevat: *„'Arsti ja eriarsti kvalifikatsiooni omistanud asutuse nimetus' puhul on teabele isikut tuvastada võimaldaval viisil juurdepääs piiratud AvTS § 35 lg 1 p 12 alusel. Õppeasutuse valik on iga isiku vaba tahte avaldus. Kutsekvalifikatsioonide tunnustamine on reguleeritud tegevus ja protseduur ei lähtu konkreetsest õppeasutusest, kutsekvalifikatsiooni omistanud õppeasutust puudutava teabe avalikuks tulek võib mõjutada subjektiivselt isiku ligipääsu tööturule ja võimalust pakkuda oma kutsekvalifikatsioonile vastavaid teenuseid võrdväärselt sama kutsekvalifikatsiooni omavate teiste isikutega."*

3.6.3. Inspektsioonil puudub teadmine selle kohta, kuidas Tartu Ülikool eriarstiõppe lõpetanute kohta teavet täpselt „jagab", kuid kui siin on mõeldud vilistlaste nimede avalikustamist Tartu Ülikooli poolt nt oma veebilehel, siis tuleb arvestada, et selline andmete

avalikustamine saab toimuda ainult isiku enda nõusolekul[2] ning isik saab nõuda ka nimetatud andmete eemaldamist.

3.6.4. Inspektsioon nõustub Terviseameti põhjendustega, et teave isiku õppeasutuse kohta on käsitletav teabena, mis võib oluliselt kahjustada isiku eraelu puutumatust AvTS § 35 lg 1 punkti 12 mõistes.

3.7. Andmekategooriad „tervishoiutöötaja väljaõppe kestus arsti ja eriarsti õppes", „eriarstina töötamise kestus registreerimisele eelneva 5 aasta jooksul" ning „registreerimise alus (kutsekvalifikatsiooni tunnustamine esitatud dokumentide alusel, kohanemisaja läbimine või sobivustesti sooritamine)".

3.7.1. Algselt märkis Terviseamet, et kuna soovitud andmete väljastamise eelduseks on andmete analüüsimine ja andmete sünteesimine, sh tuleb luua seoseid vaide esitaja taotletud avalikult kättesaadavate andmetega, Seetõttu leiti ka, et sellised andmed ei kuulu AvTS-i reguleerimisalasse ning selliseid andmeid ei saa ka pärida teabenõude abil.

Täiendavate selgitustena märkis Terviseamet, et vaide esitajale väljastamata teabe puhul (v.a. see teave, mis on Terviseameti poolt avalikult kättesaadavaks tehtud ameti veebilehe kaudu) on tegemist juurdepääsupiirangulise teabega. Samuti märgiti, et isikuandmete kaitse seadus (IKS) ei sätesta võimalust IKS-i alusel juurdepääsupiirangute kehtestamist teisti kui vaid üldpõhimõtetena. Sellega kaasnevalt tekib Terviseameti arvates olukord, kus „*üksikute teabeosade taotlemisel, mis eraldivõetuna on avalik teave, kokkupanekul tekib uus eraeluline infokogum"*, mis vajab kaitset. Terviseamet on arvestanud IKS § 6 punktides 2 ja 3 sätestatud eesmärgipärasuse ja minimaalsuse põhimõtteid ning nõuet, et andmeid ei tuleks edastada nö igaks juhuks. Nimetatud asjaolusid arvestades ei kehtestatud igale küsitud andmekategooriale juurdepääsupiirangud, vaid juurdepääsupiirang kehtestati andmete kogumile.

Samuti märgiti järgnevat: „*Võttes aluseks asjaolu, et seaduseandja on ette näinud kolm menetluslikku erivarianti isikute kutsekvalifikatsioonide hindamiseks TTKS §§-de 28-30 alusel, võttes arvesse iga tervishoiuteenuse osutamise üksiktoimingu eraõiguslikku iseloomu ja selles eraõiguslikus suhtes vajalikku vastastikust usaldust patsiendi ja tervishoiutöötaja vahel, asjaolusid, et suur hulk Eestis praegu tegutsevatest tervishoiutöötajatest on oma kutsekvalifikatsiooni omandanud varem kehtinud reeglite kohaselt (enamus eriarstidest ei ole läbinud praegu nõutavat residentuuri), aga samuti pidades realistlikuks, et seoses kvalifikatsiooni omandamise eripäradega võib isik sattuda tööturul ebavõrdsesse olukorda ning kvalifikatsiooni omandamise üksikasjade teatavakssaamisel võib samuti kaasneda oluline riive tema eraelule, on Terviseamet AvTS § 35 lg 1 p 12 alusel seadnud kõikidele kutsekvalifikatsiooni omandamise ja registreerimise andmetele, mis ei kuulu avalikustamisele majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse alusel, mistahes kogumis, mis võimaldab need seostada konkreetse isikuga, juurdepääsupiirangu. Sellisteks andmeteks on ka Teie kirjas loetletud teave: 'tervishoiutöötaja väljaõppe kestus arsti ja eriarsti õppes', samuti 'eriarstina töötamise kestus registreerimisele eelneva 5 aasta jooksul' 'registreerimise alus – kutsekvalifikatsiooni tunnustamine esitatud dokumentide alusel, kohanemisaja läbimine või sobivustesti sooritamine' avalikuks tegemine.*

3.7.2. Terviseamet ei ole välja toonud iga andmekategooria (väljaõppe kestus; eriarstina töötamise kestus; registreerimise alus) puhul eraldi juurdepääsupiirangu seadmise alust ega põhjendust, vaid on käsitlenud neid koos ühtselt ning toonud nende kõigi puhul ühised põhjendused, miks nende andmete avalikuks tulek kahjustaks oluliselt isikute eraelu puutumatust.

3.7.3. Selleks, et hinnata, kas avalike ülesannete täitmisel saadud avaliku teabe suhtes kehtib juurdepääsupiirang AvTS § 35 lg 1 punkti 12 mõistes ehk tegemist on isikuandmetega, mille avalikuks tulek kahjustaks oluliselt isiku eraelu puutumatust, tuleb arvestada riive ulatust nii andmekategooriate kaupa kui ka erinevate andmekategooriate koosmõju. Märgime, et kui vaadelda käesoleva vaide punktis 3.7. toodud andmekategooriaid, siis nende andmete koos väljastamisel võib esineda isiku (arsti) eraelu oluline kahjustamine AvTS § 35 lg 1 punkti 12 mõistes. Seda enam, kui arvestada asjaolu, et lisaks soovitakse ka teavet arsti ja eriarsti kvalifikatsiooni omistanud asutuse nimetuse ehk õppeasutuse kohta. Teave arsti väljaõppe

2 Vt Andmekaitse Inspektsiooni koostatud õpilaste ja vilistlaste nimekirjade avaldamise juhendit – kättesaadav: http://www.aki.ee/et/juhised.

kestuse kohta, mis toimub eelduslikult õpingute ajal ning teave eriarstina töötamise kestuse kohta registreerimisele eelneva 5 aasta jooksul on käsitletav eraelulise teabega. Samas on kaheldav, kuidas võib arsti eraelu puutumatust oluliselt kahjustada olukord, kui arsti kohta on avalikustatud lisaks käesoleval hetkel tervishoitöötajate riikliku registris toodud andmetele (vt vaide faktilised asjaolude punkti 2) ka teave registrisse lisamise ehk registreerimise kuupäeva kohta ning teave registreerimise aluse (kutsekvalifikatsiooni tunnustamine esitatud dokumentide alusel, kohanemisaja läbimine või sobivustesti sooritamine) kohta.

3.8. Andmekaitse Inspektsioon ei saa teabevaldaja asemel selgitada soovitud teabele seatud juurdepääsupiirangu aluseid ning põhjendusi, miks just need alused on seatud. Nimetatud kohustus on teabevaldajatel ning käesoleval juhul on selle kohustuse adressaadiks Terviseamet. Märgime täiendavalt, et Terviseamet ei saa väljastada välismaalt Eestisse tööle asuvate arstide osas rohkem andmeid kui nende arstide kohta, kes on oma õppe läbinud Eestis (Tartu Ülikoolis). Kui Terviseamet kontrollib üle vaide esitajale väljastamata jäänud teabe osas juurdepääsupiirangute aluseid ning leiab, et väljastamata teabe osas on jätkuvalt juurdepääsupiirangulist teavet, siis soovitame sellekohaseid selgitusi anda ka vaide esitajale.

/allkirjastatud digitaalselt/

Andres Ojaver
järelevalvedirektor
peadirektori volitusel